

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
INNOVATSION
RIVOJLANISH VAZIRLIGI

BOSHLANG'ICH TA'LIM SIFAT VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH: STRATEGIYA, INNOVATSIYA VA ILG'OR TAJRIBALAR

xalqaro ilmiy-amaliy anjumani

MATERIALLARI

20 сентябрь 2021 йил

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

**“BOSHLANG'ICH TA'LIM SIFAT VA
SAMARADORLIGINI OSHIRISH: STRATEGIYA,
INNOVATSIYA VA ILG'OR TAJRIBALAR”
MAVZUSIDAGI XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMANI
MATERIALLARI**

**«ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВА И ОПТИМИЗАЦИЯ
ЭФФЕКТИВНОСТИ НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ:
СТРАТЕГИЯ ИННОВАЦИИ И ПЕРЕДОВЫЕ ОПЫТЫ
ОБУЧЕНИЯ»
МАТЕРИАЛЫ
МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ**

**“IMPROVING THE QUALITY AND EFFECTIVENESS OF
PRIMARY EDUCATION: STRATEGY, INNOVATION
AND BEST PRACTICES”
INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE**

20 sentyabr 2021yil

Buxoro

<https://buxdu.uz>

Anjuman O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning 2021 yil 16 iyundagi oliy ta'lim tizimidagi ustuvor vazifalarga bag'ishlangan videoselektor yig'ilishi, "O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi hamda "O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi farmonlariga, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021 yil 2 martdagi № 78-F sonli farmoyishi, O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2021 yil 6 mart 122-sonli buyruq, Buxoro davlat universitetining 2021 yil 13 martdagi 152-U-sonli buyrug'iga muvofiq tashkil etilmoqda.

Konferensiyaning maqsadi: Boshlang'ich ta'lim sifat va samaradorligini oshirish muammolari va uning yechimlarini topish, hozirgi rivojlanish tendensiyalarini muhokama qilish, boshlang'ich ta'limning yetakchi mutaxassislar bilan tajriba almashish hamda ushbu sohadagi so'nggi tadqiqot usullarini ommalashtirishdan iborat.

DASTURIY QO'MITA

Xamidov Obidjon Xafizovich – BuxDU rektori, iqtisodiyot fanlari doktori, professor, rais;

Qahhorov Otabek Siddiqovich - BuxDU ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori, iqtisodiyot fanlari doktori, rais o'rinbosari;

Mustafaeva Dिल्фуza Ne'matilloevna – Buxoro viloyati xalq ta'limi boshqarmasi boshlig'i

To'xsanov Qahramon Rahimboyevich – Maktabgacha va Boshlang'ich ta'lim fakulteti dekani, filologiya fanlari doktori (DSc), dotsent, a'zo;

Ro'ziyeva Mohichehra Yoqubovna – Boshlang'ich ta'lim nazariyasi kafedra mudiri, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, a'zo;

Jamilova Bashorat Sattorovna – filologiya fanlari nomzodi, Buxoro davlat universiteti professori, a'zo;

Istamova Shohida Maxsudovna – filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi, a'zo

TASHKILIY QO'MITA

Qahhorov O.S. – BuxDU ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori, iqtisodiyot fanlari doktori, rais

Q.R.To'xsanov – Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim fakulteti dekani, a'zo

M.Y.Ro'ziyeva – Boshlang'ich ta'lim nazariyasi kafedrasini mudiri, a'zo.

Rashidov U.U. – Moliya iqtisodiyot bo'yicha prorektor, a'zo

Zaripov G.T. – Ilmiy-tadqiqot, innovatsiyalar va ilmiy pedagogik kadrlarni tayyorlash bo'limi boshlig'i, a'zo

G.R.Akramova – Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim fakulteti ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha mas'ul, a'zo

B.S.Jamilova – Boshlang'ich ta'lim nazariyasi kafedrasini professori, a'zo.

Sh.M.Istamova – Boshlang'ich ta'lim nazariyasi kafedrasini dotsenti, a'zo.

S.R.Akramova – Boshlang'ich ta'lim nazariyasi kafedrasini o'qituvchisi, kotib

Mas'ul muharrir:

M.Yo.Ro'ziyeva, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Taqrizchilar:

A.R.Hamroev, pedagogika fanlari doktori, professor

N.O.Safarova, filologiya fanlari nomzodi, dotsent

nozik his-tuyg'ularning shakllanishi muqarrardir. Bunday asarlarni yaratishdan asosiy maqsad esa o'sib kelayotgan yosh avlodni Ona-vatanga, ota-bobolar ruhiga mehr-muhabbat va sadoqat ruhida tarbiyalash, ular qalbida munosib avlod, farzand bo'lish tuyg'ularini shakllantirishdir. *Tasviring chizolmay musavvir halak satrlarida musavvir rassomlarimiz ham vatanni tasvirlash uchun turli bo'yoqlar bilan tasvirlashga harakat qilishsada qalam ojizlik qiladi.*

Bugungi kunda kelib she'rlarimizni shunchaki qorday yodlash emas, balki mazmun mohiyatini to'la qonli anglashni boshlang'ich sinf o'quvchilarga idrok etish zarur. ifoda tahlil qilishdashe'ri insonning tug'ilgan yurtiga bo'lgan cheksiz mehr-muhabbat, undagi har qarich yerning muqaddas ekanligini o'zida to'liq mujassamlashtirgan:

Buni biz she'ning tantanavor ohangida ham, shu ohangning avj olishiga xizmat qilgan qofiyalarda, *yetmaydi so'z – yetmaydi bo'yoq* kabi "kuychan" so'zlarning qofiyalanishida ham ko'ramiz. Bu she'rda qofiyalar yorqin va jarangdor so'zlardan tarkib topgan bo'lishi bilan birga ma'no talabi bilan yuzaga kelganki, bu shoirning yutug'idir. Adabiyotshunos Izzat Sulton yozganidek, "ma'noning talabi bilan yuzaga kelgan qofiyagina shoir asarini bezay oladi. Faqat yangilik yaratish uchungina qofiyada yangilikka intilish poeziya aslahaxonasini boyitmaydi, balki ma'nan puch, esda qolmaydigan asarlarning ko'payishiga olib keladi".

Bir nihol ekdingmi Vatan bog'iga,
Mehringni to'kdingmi cho'l, yantog'iga,
Gullarga chang-g'ubor qo'ngan chog'ida
Arta biloldingmi chang-u g'uborni –
Desalar, yurtdoshim, javobing bormi?

Bitta g'isht qo'ydingmi maydonlariga,
Bir vassa o'ydingmi ayvonlariga,
Bir misra qo'shdingmi dostonlariga,
Kurab tashladingmi tomlardan qorni –
Desalar, yurtdoshim, javobing bormi?

She'rda lirik qahramon (shoir) yashayotgan o'lkaning go'zalligi va boyligi shu qahramon tilidan shunday ta'riflanganki, yosh kitobxon uning shu o'lkaga bo'lgan cheksiz muhabbatini sezib turadi va undagi Vatanga bo'lgan muhabbat tuyg'ulari uning ham qalbiga o'tadi.

Bu satrlar vatanning ona kabi yakka-yu yagonaligini, *"bir nihol ekdingmi vatan bog'iga"*, *"bitta g'isht qo'ydingmi maydonlariga"*, kabi savollar bilan aks etgan she'rda yosh kitobxon qalbida ona-vatan muqaddasligi tushunchasini shakllantirish va mustahkamlashga xizmat qiladi.

**Bir vassa o'ydingmi ayvonlariga,
Bir misra qo'shdingmi dostonlariga,**

Shu o'rinda misradagi vassa so'zini lug'aviy ma'nosini ya'niy izohini so'raydi o'quvchi. **Vassa**, toqi - o'zbek me'morligida sinchkor binolarda keng qo'llaniladigan qurilish material. Vassa oqtol g'o'lalaridan tayyorlanib, binolar shiftiga qo'yilgan to'sin (bolor)lar ustiga zich teriladi. To'sinlarining ustiga *vassalar* terilgach, ustidan bo'yra yoki bordon yopiladi. Vassalar, ba'zan ohak bilan oqartiriladi yoki rang-barang bo'yoqlar bilan bo'yali, gullar ishlanadi. Vassa juft imorat — to'sinlariga Vassalar terib ishlangan bino.

Vatan haqida qanchadan-qancha she'rlar, hikoyalar, dostonlar yozilgani hammamizga sir emas. O'z hissangni qo'shdingmi vatan uchun deya nazarda tutilyapti. Vatan tuprog'ini ko'zga surtish (tavof qilish) shunchaki gap emas, o'zini ushbu tuproq farzandi deb hisoblaydigan har bir kishining dastlabki insoniy burchi ekanligini ta'kidlaydi. Yosh kitobxonda yurtimizning dunyoga dong'i taralgan Urganch, Buxoro, Samarqand, Kesh, Toshkent singari shaharlari, undagi jahon tarixi va madaniyatining rivojlanishiga asos solgan allomalar bilan faxrlanish his-tuyg'ularini uyg'otadi.

Bu she'r yosh kitobxonlar qalbida vatanparvarlik tuyg'usining yanada jo'sh urishiga, o'z tug'ilgan go'shasini dunyodagi boshqa "vatan"lardan ustun qo'yish hissining shakllanishiga xizmat qiladi.

Ma'lumki, Vatan mavzusi, zamon va makon tanlamaydi. Bu she'r o'zining mazmuni bilan hozirgi kunning dolzarb masalalarini ham o'z ichiga qamrab olganday taassurot qoldiradi. Xorijiy davlatlarga turli bahonalar bilan ketayotgan yoshlarimizga o'z vatanlariga sodiq bo'lish, xorijda orttirgan bilim va tajribalarini Ona-vatan ravnaqi yo'lida sarflash lozimligini yorqin ranglarda tasvirlab beradi.

Vatan — bu hamisha rohat farog'atda yallo qilib yuradigan g'aroyib bir maskan emas, balki ota bobolar hoki turobi yotgan muqaddas va tabarruk qadamjo ekanini uqtiradi.

U she'rlarida hayot dramalari, fojealarini shunday adolatli tarzda ifodalaydiki, oqibatda bunday she'rlar haqiqat va adolat jarchisi bo'lib tuyuladi, bedorlik va uyg'oqlikka undaydi. Satrlarda ehtiroslarning guvlab, to'lib-toshib kelayotgan shiddatli to'lqini lahzada beixtiyor sizni ham o'z oqimiga tortib qo'shib

ketadi. Adolatsizlikka, och ko'zlikka, mahdudlikka qarshi bir isyon qo'zg'aydi ichingizda. Ona yurtga bo'lgan mehningizni oshiradi.

Bolalar adabiyoti so'z san'ati va tarbiya vositasidir. Bolalar uchun yoziladigan har qanday badiiy asar ularning yosh xususiyatlariga, saviyalariga mos, yorqin obrazlarga boy, ulkan va porloq ishlariga ilhomlantiradigan bo'lishi zarur.

Tarixdan saboq olish, tegishli xulosa chiqarish uchun bular yoshlar, aholi ongiga yetkazilishi kerak. Biz ko'proq avvalgi uyg'onish davrlarimizning yutuqlarini faxr bilan e'tirof etib, negadir ularning inqirozi sabablari haqida gapirishni unchalik xushlamaymiz.

BOSHLANG'ICH SINIF ONA TILI DARSLIGINING ELBEK TALQINIDAGI KO'RINISHI

DOI:

Ulug'murod Sultonovich Amonov

BDU o'qituvchisi

Sh.R.Safarova,

BDU magistranti, 14-maktab o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'tgan asrimizda yashab ijod qilgan jadid adabiyoti vakili, hamda pedagog Elbekning boshlang'ich sinf uchun yaratgan "Yozuv yo'llari" qo'llanmasining tahlili keltirib o'tilgan. Bu o'quv qo'llanmada tovushliqlar va ularning qo'llanilishi, bo'g'in, so'zlarning o'qilishi va shu kabilar yoritilgan.

Annotation: This article provides an analysis of the "the Ways of writing" handbook for elementary school created by Elbek, a Jadid writer and educator who lived and worked in the last century. This tutorial covers sounds and their usage, syllables, word reading and others.

Kalit so'zlar: Milliy o'quv dasturi, turkologlar qurultoyi, "Yozuv yo'llari", tovishliq, so'z, qalin va ingichka cho'zg'ilar, qo'shimchalar, tovishliqlarning o'zgarishlari.

Keywords: National Curriculum, Congress of Turkologists, "Ways of Writing", vowels, words, thick and thin stressed vowels, suffixes, changes in vowels.

Milliy tafakkur, milliy ong, davlatchilikning asosini MILLIY TIL tashkil etadi. Shuning uchun barcha zamonlarda tilga juda kata ahamiyat berilgan. Hatto bosqinchi davlatlarning "gegemon" tili milliy tillarni kishilik jamiyatining ehtiyojidan – muomaladan siqib chiqarib, o'lik tilga aylantirgan va aylantiryapti. BMTning fan va ta'lim bo'limi bo'lmish YUNESKOning so'nggi ma'lumotiga qaraganda, hozir dunyoda 6912 ta til bor. Mazkur tillarning istiqboli – kelajagi tahlil qilib guruhlashtirilgan. "Xavf ostida qolgan tillar", "O'lik tilga aylanayotgan tillar" kabi tasnif qilingan. Bezovta qiladigan ma'lumotlardan biri shuki, har oy ikkita tilning o'lik tilga aylanayotganidir.

Dunyoni avval ota-onasining, keyin bog'cha va maktabda muallimining tafakkur prizmasi orqali anglay boshlaydigan murg'ak yurak, toza ong sohibi bo'lmish millatimizning kelajagi bo'lmish bolalarimizga dastlab milliy tilni o'rgatish, unga mehr uyg'otishimiz lozim. Shundagina shiddatli iqtisodiy-siyosiy jarayonlar ketayotgan bu ko'hna olamda o'zligimizni yo'qotmaymiz. Shu ma'noda boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutqni egallashlarida ona tili va o'qish darslarida olgan bilimlarining ahamiyati katta. 2020-yilning iyun oyida "Ona tili" fanining Milliy o'quv dasturi loyihasi Respublikadagi yetakchi ekspertlardan iborat ishchi guruh tomonidan ilmiy anjumanda Zoom platformasi orqali keng jamoatchilikka, mutaxassislariga taqdim qilindi. Ona tilini o'qitish bo'yicha taklif etilayotgan dasturning o'ziga xosligi u o'quvchiga to'rt xil lingvistik ko'nikmani rivojlantirishga yo'naltirilgan, ya'ni o'quvchining eshitib tushunish, o'qib tushunish, og'zaki va yozma nutq malakasini umumiy holda rivojlantirish kabi eng dolzarb muammolarning darslik mazmuniga singdirilgani juda ahamiyatlidir.

XX asrning 20-yillarida "Ma'orif va o'qitg'uvchi", "Bilim o'chog'i" singari jurnallarda yangi Yozuv – lotin yozuv va uning imlosi bilan bog'liq juda ko'plab jaddilarning, ziyolilarning, yozuvchilarning chiqishini kuzatishimiz mumkin. Ana shunday ijodkor pedagoglardan biri Elbek "Yozuv yo'llari (Birinchi bo'lak. Boshlang'ich maktablarning 2-, 3,4-bo'lim o'qitg'uvchilari uchun saboqlik), ya'ni 2-, 3-,4-sinf o'quvchilari uchun yaratgan o'quv qo'llanmasini ham yaratdi. Olim shu kitobining kirish qismida muallifning shunday tarixiy ma'lumot va fikrlarini o'qiymiz: "Biroq, 21-yil boshinda bo'lg'on til-imlo qurultoyi so'ngida imlomizg'a yana yangiliklar qo'shildi. Shuning bilan "Bilim yo'llaridagi ko'rsatilgan negizlarning bir ozi o'ngardi. Buning ustiga "Bilim yo'llari" yolg'uz o'quvchilar uchun yo'l boshchilik etaturg'on bir kitob bo'lg'onlikdan maktab bolalari uchun saboqlik etib tuzulgan edi. Shuning uchun men ushbu qo'lingizdog'i bitikcha (kitobcha)ni yangi yo'lda qurultoy to'qtamiga (qaroriga) moslab yozdim.

Tabiiy, bu bitik yo'lboshchilik uchun yozilmamishdir; bolalarning qo'llarida tutib yozuv, yozuv yo'llarin o'rganmaklarin uchun "Saboqliq" o'laroq tayyorlanmishdir."¹

"Yozuv yo'llari" 11 saboqdan tashkil topgan bo'lib, quyidagi tarkibiy qismlardan iborat: 1-saboq. Tovishliqlar. 2 -saboq. Tovishliq cho'zg'ilari. 3-saboq. So'z. 4 -saboq. So'z bo'lagi. 5 -saboq. Qalin va ingichka cho'zg'ilar. 6 -saboq. Tutash va uziq tovishliqlar. 7 -saboq. Qo'shimchalar. 8 -saboq. Qo'shimchalarning yozilishlari. 9 -saboq. Tovishliqlarning o'zgarishlari. 10 -saboq. Qoida. 11 -saboq. O'qug'uvchilarga sinash uchun yuklatilgan ishlar. Saboqlarda 10 ta qoida, 10ta topshiriq, misollar, so'rog'lar hamda 5 ta eskartishlar ("Eslatmalar", ya'ni nazariy xulosalar. A.U.) keltirilgan.

Birinchi saboqda tovishliq (harf) ning ma'nosi hamda soni (23 ta) aytib o'tilgan: *a, b, p, t, ch, j, x, d, z, r, s, sh, g', k, q, g, ng, l, m, n, f, h, y*. Negadir v harfi berilmagan. Bizning amaldagi alifbomiz – "Lotin alifbosiga asoslangan yangi o'zbek alifbosi" alifbomiz asosida boshlang'ich sinf darslarida esa 26 harf, 3 ta harfiy birikma va tutuq belgisini o'rgatiladi. Shular asosida 24 ta undosh (j harfi ikki tovushni ifodalaydi: jo'ja jurnal kabi), 6 ta unli tovush o'rgatiladi.

Birinchi sinf o'quvchilari quyidagilarni bilib olishlari lozim:

- a) tovushni talaffuz qilish va eshitishni;
- b) harfni ko'rish, o'qish va yozishni;
- d) harf tovushning yozuvda ifodasi ekanligini bilishi lozim.

Ikkinchi saboqda tovishliq cho'zg'ilari (harf hadlari) yoritilgan. Hozirgi o'zbek tilimizda buni unli harflar deb o'rganamiz.

Elbekning 2-sabog'i: Ust cho'zg'ilaridan "o" tovishliqni ustig'a qalin cho'zadir. Shuning uchun bunga "qalin ust **cho'zg'isi**" deb aytiladi: "**qalin ust cho'zg'isi**" deb aytiladi: "**qo'l**", "**yoz**", "**bor**" kabi. Hozirgi kunda bu qalin va ingichka kabilar yozuvimizda va talaffuzimizda ifodalanmaydi. Shu ustunlik belgilari mavjud.

Uchinchi saboqda so'z ma'nosi quyidagicha izohlanadi: Tovishliq va tovishliq cho'zg'ilarining bir o'runga to'planib kishig'a belgisi bir narsa anglatishig'a "so'z" deb aytiladi. Bu saboqdagi Eskartish, ya'ni eslatmada "so'zlar yolg'uz tovishlarning o'zlaridan ham yasaladirlar"-deb yozilgan va misol tariqasida til, yil, qish, u, iz kabilar keltirib o'tilgan. Hozirgi o'zbek yozuvimizda ham "u" bir tovushdan va harfdan iborat, III shaxs birlikdagi olmosh so'z.

Bir havo zarbi bilan talaffuz qilinadigan tovush va tovushlar yig'indisiga bo'g'in deyiladi. Bo'g'in murakkab tushuncha bo'lgani uchun boshlang'ich sinflarda uning bu qoidasi berilmaydi. Dasturga ko'ra, o'quvchilarda so'zni bo'g'inlarga bo'lish ko'nikmasini shakllantirish vazifasi talab etiladi. Elbek asaridagi to'rtinchi saboqda "bo'g'in" atamasi o'rniga "so'z bo'lagi" atamasini qo'llagan:

"Bir so'zni aytgan choqda shu so'zimiz bir va/yo birdan ortuq bo'laklarga bo'lunib eshitiladirlar. Mana shunday so'zning bo'lunib eshitilishig'a "so'z bo'lagi" derlar: qish, qu-yosh, yo-zish, o'l-di, bor-dim, o'-qu-moq-chi kabi.

Oltinchi saboq. Tutash va uziq tovishliqlar. Har ikki yoqdan qo'shib yozilaturg'on tovishliqlarga "tutash tovishliqlar" deb aytiladi: "t", "sh", "q", "l", "m" kabi. Bir yoqdan tutashib, ikkinchi yoqdan uzilib qolaturg'on tovishliqlarga "uziq tovishliqlar" deb aytiladi: "r", "v", "z", "d" kabi.

Bugungi kunda boshlang'ich sinflarda saboq o'rgatish davrida so'zdagi harflarni to'g'ri qo'shib yozish malakalari shakllantiriladi.

Yettinchi saboq. "Qo'shimcha" yolg'uzlikda kishig'a bir narsa anglatmasdan, yondagi so'zga qo'shulg'och, bir narsa anglatgan so'zlarga aytiladi: -da, -ga, -g'a, -dan, -ning, -ni, -dir kabi. Misol: mening, o'qushdan. Hozirda 3-sinf o'quvchilariga so'z yasovchi qo'shimchalar yangi so'z yasalishi uchun xizmat qilishi (mevali, suvsiz), so'z o'zgartiruvchi (shakl yasovchi) qo'shimchalar esa so'zni boshqa so'z bilan bog'lash uchun xizmat qilishi aytiladi (daraxtning bargi).

E'tiborimizni tortgan jihati shundaki, "qolg'on" so'zin "qolgan", "kelg'on" so'zin "kelgan", "qolg'onlardan" so'zin "qolganlardan", "kelg'onlaridan" so'zin "kelganlaridan" yozmoq yangilishdir, -deya yozilgan. Biz hozirgi o'zbek adabiy tilimizda aksincha shu tarzda yozamiz va talaffuz qilamiz².

To'qqizinchi saboq. Tovishliqlarning o'zgarishlari "aynama tovishliqlari" deb aytiladi, bular "q" va "k" tovishliqlari bo'lib, "q" "g" ga, "k" "g" ga aylanadi. Misol: o'qumoq-o'qumog'i, ko'rmak-ko'rmagi kabi. Shu xususiyati bilan hozirgi o'zbek tilimizga o'xshab ketadi.

Kitobcha so'ngida Elbek tilimizdagi yot so'zlar o'rnida o'z so'zlarimizni ishlatib yozishimiz kerakligini ta'kidlaydi. Kitob, maktab kabi so'zlarni kitob, maktab deya xato yozgandan ko'ra, kitob o'rnida "bitik" so'zini yozishni to'g'ri deb sanaydi va o'z tilimizning boyitilishini qiyinchiliklar zamonidan

¹ Elbek. Tanlangan asarlar (Nashrga tayyorlovchi professor H.Uzoqov.). -T.: "Sharq", 1999-y., -274-bet.

² -gan qo'shimchasi 10-yillarning oxiri, 20-30-yillarda -g'on shaklida qo'llangan. H.Uzoqov. Elbek. Tanlangan asarlar."Sharq" nashriyot matbaa kontserni bosh tahririyati. Toshkent. 1999.

qutulishlikka eltadi deya ta'kidlaydi. Bu Elbekning tilimiz sofligi uchun qayg'urgan purist olim ekanligidan darak beradi.

O'tgan asrimizning 20-yillarigacha ma'lum bir tartibga solingan Yozuv yo'llarining bo'lmaganligi, Elbekning mana shu asari ona tili darsliklarini yaratishdagi bo'lgan ilk qadamlaridan biri edi. Bu qo'llanmada harflarning shakli, o'qilishi, yo'g'on-ingichkaligi, bo'g'in, so'z va qo'shimchalar; bir so'z bilan aytganda imlo qoidalari yoritilgan. Hozirgi boshlang'ich sinf ona tili darsliklariga o'xshash jihati shundaki, har bir qoidadan so'ng savol va topshiriqlar berilgan.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Elbek. Tanlangan asarlar."Sharq" nashriyot matbaa kontserni bosh tahririyati. Toshkent. 1999.-288 bet.
2. Amonov U.S. O'zbek tili I qism.(usuliy qo'llanma) Toshkent. "Muharrir" nashriyoti 2011.-148 b.
3. K.Qosimova (v.b.). Ona tili o'qitish metodikasi. Boshlang'ich ta'lim fakulteti talabalari uchun darslik. Toshkent "Nosir" nashriyoti 2009.
4. Амонов Улугмурод Султонович. Новые грани творческого наследия Элбека. "Til va adabiyot ta'limi" журнали. 2020 йил. 4-son. 62-63-бетлар.

BOSHLNG'ICH TA'LIMDA ANVAR OBIDJON IJODINI O'RGANISHNING NAZARIY ASOSLARI

DOI: 10.53885/edinres.2021.49.85.088

Axmedova D.B. –f.f.f.d. (PhD),
BuxDUPI katta o'qituvchisi
Eshqulova Gulhayo
Buxdu talabasi

Annotatsiya: Maqola Anvar Obidjonning serqirra va serma'no ijodini o'rganishga, insonlar ma'naviy olamidagi ta'sirini ochib berishga yo'naltirilgan. Shoirning bolalar va kattalar uchun yozgan ijod namunalarining tub mohiyati haqida so'z borgan, g'oyaviy-badiiy qarashlari haqida fikr yuritilgan.

Tayanch so'z va iboralar: asar, vatan, mavzu, bolalar, mohiyat, samimiylilik, mantiq, ta'lim, hayot, inson, mahorat, obraz, tarbiya, insoniylik;

She'riyat ahlining serqirra ijod sohibi Anvar Obidjonning umr yo'llari – o'sib kelayotgan barkamol yosh avlod uchun chinakam ma'noda hayot maktabi. Adib 1947-yil 8-yanvarda Farg'ona viloyatining Oltiariq tumanidagi Poloson qishlog'ida tug'ilgan. U o'z qishlog'idagi 13-maktabda ta'lim oladi. Anvar Obidjonning bolalikning sehrli va sirli olamidan o'tib, sermashaqqat umr yo'liga qadam qo'yishi – 7-8-sinflarda o'qib yurganida, chekka mahallalar aholisiga tekin xizmat ko'rsatuvchi sayyor kinochiga shogird tushishidan boshlanadi. Keyingi faoliyatini 9-sinfda Farg'ona shahridagi 11-maktabda kechki sinfda tahsil olib, so'ng yana Oltiariqqa qaytib, 1-maktabning kechki sinfida o'qish bilan birga, paxta tayyorlash zavodi punktida traktorchilik bilan davom ettirdi. Maktabni bitirgach, tog' orasida joylashgan qirg'izovul „Rudnik-kon“ida kon burg'ilovchisi bo'lib ishladi, Poloson qishloq ijroqo'mi qoshidagi kutubxonani boshqardi. Samarqand Moliya texnikumini tamomladi, 1966-1969-yillarda harbiy xizmatni o'tadi, 1974-1979-yillar davomida hozirgi O'zbekiston Milliy universitetining jurnalistika fakultetida sirtidan ta'lim oldi. Anvar Obidjon juda ko'p nashriyotlarda direktor lavozimlarida faoliyat yuritadi.

Shoirning ko'p qirrali ijodi to'g'risida o'nlab taniqli yozuvchilarimiz maqolalar yaratgan, jumladan, Miraziz A'zam, Kavsar Turdiyeva, Rahmatulla Barakayev, Mahmud Sattor kabi adib va olimlar shoir asarlarining tub mohiyatini ochib berishga harakat qilishdi, uning bolalar adabiyotiga yangicha yo'nalish olib kirgani haqida fikr yuritishdi. Anvar Obidjonga 1998-yilda „O'zbekiston xalq shoiri“ unvoni berilgan. Bundan tashqari, 2014-yilda „Fidokorona xizmatlari uchun“ ordeni va 1997-yilda „Shuhrat“ medali bilan taqdirlangan. Anvar Obidjon bolalar shoiri sifatida ham juda katta shuhrat qozongan, o'zining qiziqarli va sirli she'rlari bilan kichkintoylar qalbini rom etgan. Shoir bolalar yoshiga mos so'zlarni ishlatishi va she'r uchun qiziqarli, original detallarni o'z o'rnida qo'llay olganligi sabab barcha bolalar diliga osongina yo'l topa oladi. Mana shunday jozibador she'rlariga nazar tashlasak, „Siz eshitmagan qo'shiqlar“, „Dalalardan – bolalarga“, „G'alati maktublar“, „Botirvoyning kundaligi“ kabi she'rlarida o'ziga xos kulgu, turli jonli-jonsiz narsalarga nisbatan mehr uyg'otib, bolalarni ezgulikka chorlovchi so'zlar aks etgan. Quyidagi „Bitta shoir kamaysa nima?“ deb nomlangan she'rga e'tiborimizni qaratsak:

Bitta shoir kamaysa nima?

**BIRINCHI SHO'BA. BOSHLANG'ICH TA'LIM SIFAT VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH
MUAMMOLARI VA YECHIMLARI**

**СЕКЦИЯ № 1. ПРОБЛЕМЫ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА И ЭФФЕКТИВНОСТИ НАЧАЛЬНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ**

**SECTION № 1. PROBLEMS AND SOLUTIONS TO IMPROVE THE QUALITY AND EFFECTIVENESS
OF PRIMARY EDUCATION**

1.	Xamidov O.X.	Boshlang'ich ta'lim - O'zbekiston rivojlanishining to'rt ustunidan biri sifatida	3
2.	Toshkulov A. H.	XXI asrda boshlang'ich ta'lim va raqamli texnologiya	5
3.	Abduraxmonov I. Y.	Zamonaviy ta'limda innovatsion faoliyatning strategik ahamiyati	6
4.	O.C.Қаҳҳоров	Янги Ўзбекистон шароитида бошланғич таълим сифатини ошириш истикболлари	7
5.	Chander Shekhar	Productive use of information technologies in schools	9
6.	Sumaira Nawaz, Akhmedova M. B.	Information technologies in primary education to develop students' skills	10
7.	Mustafayeva D.	Yangi O'zbekistonda ta'lim sifatini oshirish istiqbollari: olib borilgan islohotlar va yangiliklar	11
8.	Maxmudov M.X.	Boshlang'ich sinflarda pedagogik texnologiyalardan foydalanish	15
9.	To'xsanov Q.R.	Boshlang'ich ta'lim sifat va samaradorligini oshirishning pedagogik-psixologik asoslari	16
10.	Ro'ziyeva M.Y	Folklorshunoslikdagi yangi bosqichlar va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyati	18
11.	Ro'ziyeva M.Y Xayrulloeva M.	O'qish darslarida fasllar bilan bog'liq matnlar va ularning ahamiyati	20
12.	Ибрагимова О. В.	Использование цифровых технологий в начальной школе	21
13.	Jamilova B.	Jadid ma'rifatparvarlarining ilg'or tajribalari ta'lim sifat va samaradorligini oshirish strategiyasi sifatida	24
14.	Djurayev D. U.	Umummilliy va umummadaniy qadriyatlarining zamonaviy ta'limdagi o'rni	27
15.	Саидова М.М	Место, значение и сравнительный анализ учебников начальной школы (на примере узбекских, корейских и американских)	29
	Гулямов Дж. Р.	Таълим жараёнини индивидуallashtirish: muammo va uning echim yo'llari	31
16.	Akramova G.R.	Raqamli ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf o'quvchilarda tanqidiy tafakkurni shakllantirishning muhim jihatlari	33
17.	Istamova Sh.M.	Badiiy adabiyot vositasida o'quvchilarning nutq madaniyatini shakllantirish	35
18.	Jamilova B.S., Rahmatova Sh.	Boshlang'ich ta'lim sifat va samaradorligini oshirishda integratsiyalashgan darslar metodikasi	37
19.	B.S.Jamilova, Jalilova Sh.	Boshlang'ich sinf o'quvchilarining intellektual va badiiy salohiyatini rivojlantirishda ommaviy axborot vositalarining o'rni	39
20.	Nusratova H. Ch	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik madaniyatini shakllantirish	40
21.	Jamilova B.S., Murtazoyeva N., Naimova Z.	Boshlang'ich ta'lim tizimida o'quvchilarni ona tiliga muhabbat motivlari asosida tarbiyalashda bolalar she'riyatining o'rni	42
22.	Mahmudov M. H. Ne'matova F. B.	Loyihalash – ta'limning sifat va samaradorligini oshirishning muhim shartlardan biri	43
23.	Quvvatova D.	Hamid Olimjonning "O'rik gullaganda" she'rini va "bo'lsam" radifli g'azalini klaster usulida o'rganish yo'llari	44
24.	Sidiqova D. Sh. Xayrullayeva N. N.	Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun "Mental arifmetika"ning ahamiyati	46
25.	Akramova S.R.	Jamol Kamol g'azallarida o'zbek mumtoz she'riyatiga xos an'anaviy metaforik obrazlar tizimi	47
26.	Djurayeva S. N. Davronova D.	Boshlang'ich ta'limda dars samaradorligini oshirish muammolari	49
27.	Rajabova G. M.	Maktabgacha ta'lim muassasasi va boshlang'ich ta'lim orasidagi uzviylik	51
28.	Mutalova D. A.	Ta'lim klasteri – pedagogik hamkorlik texnologiyasi sifatida	52
29.	Umurov Z.L.	Boshlang'ich ta'lim sifat va samaradorligini oshirishda kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish pedagogikasining roli	56
30.	Kakharova M.Yu..	Intellectual enhancement of protagonists in uzbek and english novels	57
31.	Дустова Д. С.	Принципы набора текстов по искусству для занятий со студентами и направления начального образования по русскому языку	60
32.	Saidova Sh. E.	Yoshlarni halollik va tejamkorlik ruhida tarbiyalashda sharq mutafakkirlari qoldirgan ma'naviy merosdan foydalanish	61

IKKINCHI SHO'BA. ZAMONAVIY TA'LIMDA UMUMILLIY VA UMMUMADANIY QADRIYATLAR O'RNI

СЕКЦИЯ № 2. МЕСТО ОБЩЕКУЛЬТУРНЫХ ЦЕННОСТЕЙ В СОВРЕМЕННОМ НАЧАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ

SECTION № 2. THE ROLE OF NATIONAL AND INTERCULTURAL VALUES IN MODERN PRIMARY EDUCATION

33.	Чулкина Н. Л., Акрамова Н. Р.	Речевое развитие детей в двуязычных семьях	64
34.	Ўраева Д. С.	Оғзаки хикояларни дарсда ўргатишни ташкил этиш	67
35.	Омер Эльнур-Эльшейх Идрис Мохамед Нур	Общая характеристика арабского языка	69
36.	Kurbanova N. P.	Innovative approach with concept (just in time concept) utilization in language acquisition of young learners	76
37.	Рахмонова Г.Ш., Асадова В.	Развитие духовно-нравственных компетенций у студентов	77
38.	Кенан Алтинкая	Туркий халқлар анъанавий педагогик қарашларида мақолларнинг ўрни ва вазибалари	79
39.	Ахрарова З.Б.	Жадид дарсликларининг илмий- назарий асослари	82
40.	Абдуллаева Н.Б.	Замонавий таълимда устоз ва шогирд муносабатлари: анъанавийлик ва замонавийлик	83
41.	Файзуллаев М.Б. Шарипова Н.	Отношение помещиков к чичикову, как новому поколению дельцов	86
42.	Teshabayeva Z. S.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida sahnalashtirish faoliyatining shakllari	87
43.	Рахимов М. Ш.	Жисмоний тарбия дарслари жараёнида ўқувчи қобилиятларини шакллантиришнинг психологик асослари	88
44.	Maripova N. X.	Maktabgacha ta'lim sohasida bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion faoliyatini klaster yondashuv asosida modellashirish	90
45.	Sharipova M. B.	Yosh avlodning ruhiy va ma'naviy dunyosini boyitishda qahramonlik eposining o'rni	93
46.	G'afforova D. A.	Tarbiyachilar kreativligini oshirish yo'llari	95
47.	Sh.N.Axmedova	Zamonaviy ta'lim: adabiyot darslarida xotiralardan foydalanish vositalari	97

UCHINCHI SHO'BA. BOSHLANG'ICH TA'LIM SIFAT VA SAMARODORLIGINI OSHIRISH STRATEGIYASI

СЕКЦИЯ № 3. СТРАТЕГИЯ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА И ЭФФЕКТИВНОСТИ НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

SECTION № 3. STRATEGIES TO IMPROVE THE QUALITY AND EFFECTIVENESS OF PRIMARY EDUCATION

48.	Қосимов Ф. М. Абдуллаева Н.	Сонларни рақамлашни ўрганишда ижодий мазмундаги ўқув топшириқлари	100
49.	Қосимова Турсунова М.	М.М. Масала тушунчасини биринчи синфларда киритилиши	101
50.	Axrorov I.	Boshlang'ich sinflarda arifmetik masalalar ustida ishlash borasida ba'zi metodik mulohazalar	104
51.	Hakimova Ergasheva F.B.	M.M., Matematika darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv-intellektual qobiliyatini rivojlantirish	106
52.	Sayfullayeva Odilova N.A.	N.B. Boshlang'ich sinflarda matematikani o'qitishda ilg'or ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati	107
53.	M.Hakimova, M.Hamidova	Boshlang'ich ta'limda matematika fanini o'qitishda innovatsion yondashuvlarning bugungi kundagi ahamiyati	109
54.	Qosimov A.	O'rta arifmetik sonni topishga doir masalalar yechishga o'rgatish metodikasi.	110
55.	Hasanova Z. S.	Ona tili darslarida o'quvchilarning nutqiy kompetentligini rivojlantirishda interfaol usullar	112
56.	Toyirova N. M.	Boshlang'ich sinflarda savod o'rgatish davri va uning o'ziga xos xususiyatlari	114
57.	Aslonova E. S.	Innovatsion rivojlanish – innovatsion bilimlar asosi	116
58.	Nurova Yu. U.	Etnologiya va etnografiya munosabati	118
59.	To'xtayeva S. O. Suvonova S. F.	O'quvchilar bilimidagi bo'shliqlarni to'ldirish	120
60.	Rahmatov H.	Boshlang'ich sinf matematika darslarida 100 ichidagi sonlarni qo'shish va ayirishda intellektual o'yinlarni uyushtirib utkazishning metodikasi	122
61.	Xalilova R. R., Bahodirova O. G'.	Virtual kommunikativ diskurs nutqiy muloqotning imkoniyatlari	124

62. Омонова Д.Н.	Интеграция ёндашув асосида она тили таълимини ташкил этиш	126
63. Халилова Бабаханова Зиба	Р.Р. Возможности речи в виртуальном коммуникативном дискурсе	127
64. Косимов Ф. М. Рузиева М. А.	Решение среднее арифметических задач.	129
65. Tog'ayeva U. Sh.	Ona tili o'qitish metodikasi modulini takomillashtirishda loyihaviy ta'limning ahamiyati	131
66. Исматова Н.Б.	Оилада болаларни маънавий-ахлоқий тарбиялашда миллий қадриятлардан фойдаланиш усул ва воситалари	132
67. Saidova G. E. Sanoqulova S. F.	1-4-sinf matematika darslarida o'quvchilarni mantiqiy masalalar yechishni o'rgatish usullari	135
TO'RTINCHI SHO'BA. XXI ASRDA BOSHLANG'ICH TA'LIM VA RAQAMLI TEXNOLOGIYA СЕКЦИЯ № 4. НАЧАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ И ЦИФРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В XXI ВЕКЕ SECTION № 4. ELEMENTARY EDUCATION AND DIGITAL TECHNOLOGY IN THE 21ST CENTURY		
68. Boboxonova F.	O'zbekiston OTMlari kredit modul tizimiga o'tishining afzal jihatlari	137
69. Г.Эшмуродова	Педагогика фанларини ўқитишда модул таълимининг устувор тамойиллари	139
70. Эшмуродова Г	Ўқувчиларда иқтисодий билимларни ривожлантириш босқичлари	142
71. Utasheva L	Maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda milliy qadriyatlardan foydalanishning pedagogik asoslari	146
72. Джамилова Б.С. Набиева З.	Роль художественной литературы в воспитание малышей	149
73. Nigmatova M.M.	Kompyuter o'yinlarining maktabgacha yoshdagi bolalar hissiy intellektiga ta'siri	152
74. Қодирова М.	Олий таълимда фольклорни онлайн ўқитишга мўлжалланган платформанинг зарурий элементлари	154
75. Maxmudova S. X.	Lingvomadaniy til birliklarining ichki ma'no tizimi	156
76. Sidiqova D. Sh.	Oliygo'hlarda masofaviy ta'limdan foydalanish imkoniyatlari	157
77. A.K.Nisanbayeva	Pedagogik faoliyati jarayonida o'qituvchining o'z psixik holatini o'zi tartibga solish mahorati	159
78. Dilova N. G.	Zamonaviy ta'lim asosi - ajdodlarimizning ilmiy merosi	161
79. Ergasheva S.T.	Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish savodxonligini oshirishda uyga vazifalarning o'rni	163
80. Ibragimova G. Ya.	Boshlang'ich sinf o'quvchilarni kasb tanlashga o'rgatish texnologiyasi	165
BESHINCHI SHO'BA. BOSHLANG'ICH TA'LIMDAGI ILG'OR TAJRIBALAR-YANGI O'ZBEKISTONDAGI 3- RENESSANS POYDEVORI СЕКЦИЯ № 5. ПЕРЕДОВЫЕ ОПЫТЫ В НАЧАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ - ФУНДАМЕНТ НОВОГО УЗБЕКСКОГО РЕНЕССАНСА SECTION № 5 BEST PRACTICES IN PRIMARY EDUCATION - THE FOUNDATION OF A NEW RENAISSANCE IN UZBEKISTAN		
81. Tosheva N. T.	Zamonaviy dars turlari va unga qo'yiladigan talablar	167
82. Tosheva N. T.	Zamonaviy darslarni tashkil etishda texnik vositalardan foydalanish imkoniyatlari	170
83. Tosheva N. T.	Zamonaviy darslarni tashkil etishda o'qituvchining psixologik xususiyatlari	173
84. Subhonova S. U. B.S.Jamilova	Boshlang'ich sinflarda mehnatsevarlik kompetensiyasini shakllantirish - umummilliy qadriyatlarning ifodasi sifatida	176
85. Qobilova A. Nabiyeva Z.	Boshlang'ich sinflarda umummilliy qadriyatlarni singdirishda anvar obidjon ijodining o'rni	177
86. Niyozova S. D.	Maktabgacha ta'lim tizimida badiiy adabiyotni o'rgatish orqali ma'naviy-axloqiy tarbiya vositasi sifatida	179
87. Nuritdinova Sh. S.	Boshlang'ich ta'limda bolalar she'riyatini o'rgatishda ramziy tamsillar	181
88. Amonov U. S.	Boshlang'ich sinf ona tili darsligining elbek talqinidagi ko'rinishi	183
89. Axmedova D.B. Eshqulova G.	Boshlang'ich ta'limda Anvar Obidjon ijodini o'rganishning nazariy asoslari	185
90. Narzullayeva G. Q.	Xalqaro tadqiqotlar amalda. Xulosa, taklif, mulohazalar	187
91. Xudoyberdiyeva N.	Abdulla Qodiriy asarlarida tarixiy inversiya va folklor xronotopi masalasi	189
92. Boymurodova G. T. Qodirova N. Z.	Boshlang'ich ta'lim sifat va samaradorligini oshirishda hamkorlikda o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari	190
93. Sharipova I.F.	Boshlang'ich sinflar bilan ishlashda innovatsion g'oyalardan foydalanish	194
94. Muhammadiyeva F. T.	Boshlang'ich ta'limda yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlashning ijtimoiy-falsafiy asoslari	195

95. Safarov F. S.	Boshlang'ich sinf darsliklaridagi notanish so'zlarning xususiyatiga bog'liq ravishda ularni tushuntirish usulini tanlash	197
96. Shanasirova Z. Yu.	Barkamol avlodni shakllantirishda boshlang'ich sinf o'quvchilarini mehnatga tayyorlash shart-sharoitlari	198
97. Rasuleva N. Z.	Boshlang'ich sinf darslari samaradorligini oshirishda o'yin ta'lim texnologiyalarining ijtimoiy-pedagogik mohiyati	200
98. Ne'matova D. B.	MTT da sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilish	202
99. A.K.Matmurodov	Umum ta'lim maktablari matematika fanini o'qitishda axborot texnologiyalarning o'rni	203
100. Abdullayeva M. Dj.	Maktabgacha ta'lim yo'nalishida ma'naviy tarbiya masalalari	205
101. Saidova D. A.	O'qituvchi faoliyatida psixologik bilimlarning ahamiyati	207
102. Ibragimova D. J.	Boshlang'ich sinf o'qish darslarida o'quvchilarda adabiy tushunchalarni shakllantirish metodikasi	208
103. Турдиева Н.С.	Аждодлар меросида ўқувчиларнинг ўқув-билиш фаолиятига кадрият сифатида муносабатини шакллантиришга оид карашлар	210
104. Элибаева Л. С.	Башланғич синфларда бўш ўзлаштирувчи ўқувчилар фаоллигини ошириш	212
105. Ashurova Z. M.	Pedagogning fasilitatorlik faoliyati - ta'lim sifatini kafolatlash omili	213
106. Nusratova H., Tursunova Z.	Boshlang'ich ta'limda sinfdan tashqari o'qish darslarining o'qitilish holati	215
107. Ismatullaev M.	Thematic classification of children's folklore games	218
108. Safarova N.O., Farhodova N.	Boshlang'ich sinflarda topishmoqlarni o'rganish masalalari	220
109. Xolmatova S.	Boshlang'ich sinf o'quvchilarining intellektual-ma'naviy dunyoqarashni shakllantirishda kitobxonlik madaniyatining pedagogik imkoniyatlari	222
110. Nusratova H. Ikromova N.	Ertak janri orqali o'quvchilarni ma'naviy barkamol inson ruhida tarbiyalash	224
111. Пардаев Б. Ў.	Башланғич синф ўқувчилари ижтимоийлашувини таъминловчи педагогик таъсир чоралари	227
112. Рустамова Г. Б.	Халқ кўшиқларида анос поэтик образининг бадий ифодаси	229
113. Saidova M.J.	Boshlang'ich sinflarda axborot texnologiyalari nazariyasiga asoslangan holda ta'lim sifatini oshirish	231
114. Файзуллаев М. Б. Юлдашев Б. Н. Шарапова Н.	Целебный родник Бухары.	233
115. Ro'ziyeva M. Yo., Salixova L.F.	O'quvchilarga ijodiy tafakkurni rivojlantirishda xalq og'zaki ijodi namunalaridan foydalanish	234
116. Qayimov Laziz	Boshlang'ich sinf matematikasida miqdor tushunchasini o'rgatish	237
117. Turdiyeva Go'zal Turobovna	Boshlang'ich sinflarda zamonaviy ta'lim texnologiyalardan foydalanish – ta'lim sifati kafoloti	238
118. M.O'rinova	Oxunjon Safarov ijodida ijtimoiy muammolar talqini	240
119. Muxtorova F. I.	Irsiy kasalliklar va ularning o'ziga xos xususiyatlari	241
120. Jalilov B.X.	Uzluksiz ma'naviy tarbiyada oilaning o'rni	243
121. I.E.Davronov E.S.Muhiddinova	Boshlang'ich sinf darslarida o'qish darslarda interfaol metodlardan foydalanish	245
122. T.Sh.Ergasheva	Boshlang'ich sinf o'quvchilarni matn tuzishga o'rgatish yo'llari	247
123. Norova N. B.	Usmon Qo'chqor lirikasida muhabbat mavzusining talqini	248
124. Shokirova M. Istamova Sh.M.	Boshlang'ich sinf o'quvchilarini adabiy ertaklar yordamida insoniy fazilatlar ruhida tarbiyalash	250
125. Курбанова Г.	Пришвин ижодида бола тарбияси	251
126. Islomov D.	Maktab o'quvchilarni tarbiyalashda fitrat ma'rifatparvarlik qarashlarining ahamiyati	252
127. Amonov U., R.Tohirova	O'quvchilarning bog'lanishli nutqini rivojlantirish vositalari ko'lami	254
128. Amonov U.S., Salohiddinova M.Q.	O'qish darslarida maqol janridan foydalanish usullari va ahamiyati	255
129. Sherbekova G. Y.	Buxoro nikoh to'yi qo'shiqlarida chimildiq marosimi udumlari ifodasi	257
130. Худойкулова М.А.	XX асрнинг 70-йилларида бахс-мақоланинг таракқиёти	258
131. Раҳмонова З.	Халқ оғзаки ижодида муршид ва мурид образининг асослари	262
132. Саидова Р.	Маломатийлик тариқи ва Алишер Навоий ижодиёти	266
133. Olimova A.	Maktabda qaysi badiiy adabiyotlarni o'qishni tavsiya etish kerak?	270
134. Istamova Sh.M Istamova Yu.M.	Kichik maktab yoshidagi bolalar tarbiyasida maqol va masalning o'rni va ahamiyati	274